

Morgenrood

Lycaena virgaureae

Het morgenrood heeft een versnipperd areaal in Noord- en Centraal-Europa. De dichtstbijzijnde populaties bevinden zich in de Eifel en bij Hannover.

Waardplanten zijn verschillende soorten zuring, meestal veldzuring *Rumex acetosa*. De soort leeft in kruidenrijke, vrij vochtige graslanden, vaak in de buurt van bos. De vlinder vliegt in één generatie tussen eind juni en eind augustus en overwintert als eitje. Hij is vrij honkvast. (BINK 1992).

Het morgenrood is een dwaalgast die in totaal zeven maal is waargenomen. Van drie oude waarnemingen is de vindplaats onbekend. De overige vier waarnemingen zijn: Haarlem (NH, 1850-1860), IJsselmonde (ZH, 1850-1860) en de Mookerhei (LI, vrouwtje, 1894). Spectaculair was de vondst van een afgevlogen vrouwtje in een tuin in Koningsbosch (Midden-Limburg) op 17 augustus 2003. De vondst in IJsselmonde had overigens nog een klein staartje. Naar aanleiding van de ontdekking van de grote vuurvlinder kreeg Bentinck in 1915 een brief van een waarnemer die in 1904 of '05 bij IJsselmonde een vuurvlinder met 'ook' geheel rode vleugels had gezien. Aangezien de grote vuurvlinder daar niet voorkomt en het morgenrood de enig andere vuurvlinder is met een soortgelijk uiterlijk, zou het kunnen zijn dat de soort daar enige tijd heeft geleefd. (BENTINCK 1925).

SUMMARY

Scarce Copper *Lycaena virgaureae*

Lycaena virgaureae is a vagrant. Only seven records exist, six from the 19th century. In 2003, a female butterfly was found on 17th August in Koningsbosch, in the province of Limburg.

Geraniumblauwtje

Cacyreus marshalli

Het geraniumblauwtje komt oorspronkelijk in Zuid-Afrika voor. In 1990 is hij voor het eerst in Europa op Mallorca gezien. Waarschijnlijk is hij meegekomen met plantmateriaal van *Pelargonium*, waarvan grote plantages op dit eiland liggen. Van daaruit verspreidde de soort zich snel over Europa. Nu is het al een algemene standvlinder in grote delen van Zuid-Europa. In 1991 is een vlinder in Brussel gezien. In meer noordelijke delen van Europa kan de soort de winters niet overleven. Waarnemingen hier hebben dan ook betrekking op geïmporteerde individuen, rupsen die de winter hebben overleefd doordat ze met de geraniums naar binnen zijn gehaald of vlinders die vanuit Zuid- en Midden-Europa hierheen zijn gevlogen. (TOLMAN & LEWINGTON 1999).

De waardplant is de rode hanggeranium of *Pelargonium*, soms ook (wilde) ooivaarsbekachtigen *Geraniaceae* zoals reigersbek *Erodium* sp. of ooievaarsbek *Geranium* sp. De vlinder veroorzaakt aanzienlijke schade bij de teelt van *Pelargonium* in Zuid-Europa. De eitjes worden afgezet nabij de bloemknop. De rups leeft aanvankelijk aan de binnenzijde van de knop of als mineerder in het blad, daarna in de stengel van de plant. Zijn aanwezigheid wordt verraden door de rode uitwerpselen op stengels en bladeren. Hij verpopt zich nabij de onderste bladeren van de waardplant. (VELING 1997B, GIBSON 2001).

In 1999 werd het eerste geraniumblauwtje voor Nederland in Zeeuws-Vlaanderen (ZE) gevonden. In juli 2003 werd hij in Beek (LI) aangetroffen in een tuin. De soort plantte zich hier voort en heeft drie generaties gehad. In totaal zijn vele tientallen vlinders gezien maar de soort heeft de winter er niet overleefd. In augustus van datzelfde jaar werd ook in Heesch (NB) een vrouwtje aangetroffen. Deze heeft eitjes afgezet en ook hier zijn nakomelingen uitgekomen, die zich verder niet meer voortplantten. In 2004 is de vlinder niet in Nederland gezien, maar wel in 2005: 9 augustus in Vlaardingen (ZH) en 28 augustus in Zwolle (OV).

SUMMARY

Geranium Bronze *Cacyreus marshalli*

Cacyreus marshalli is a vagrant. It has been seen three times up to 2004, and twice in 2005.

HET MORGENROOD IS GESPONSORD DOOR:

Mariska Hulsewé-Medemblik en
Toon Hulsewé, Renkum.

HET GERANIUMBLAUWTJE IS GESPONSORD

DOOR: Lionsclub De Meierij,
Den Dungen.